

Datum

Yttrande

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2024-223

Till

Kommunfullmäktige

**Remiss angående Motion Josefin Anselmsson (M)
om en meningsfull sysselsättning vid förvärvad
hjärnskada
STK-2023-1785**

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden har ombetts yttra sig avseende en motion rörande daglig verksamhet. I motionen yrkas att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt funktionsstödsnämnden att erbjuda en daglig verksamhet med rehabiliterande profil och legitimerad personal inriktad mot personkrets två.

Med anledning av det som framförs i yttrandet föreslår funktionsstödsnämnden att kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Yttrande

Funktionsstödsnämnden har ombetts yttra sig avseende en motion rörande daglig verksamhet. I motionen framförs synpunkter i relation till en organisatorisk förändring i funktionsstödsförvaltningen, samt yrkas att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt funktionsstödsnämnden att erbjuda en daglig verksamhet med rehabiliterande profil och legitimerad personal inriktad mot personkrets två.

Enligt Socialstyrelsen ska daglig verksamhet enligt LSS bidra till personlig utveckling och främja delaktighet i samhället, verksamheten bör innehålla både rehabiliterande och mer produktionsinriktade uppgifter och det övergripande målet är att utveckla den enskildes möjlighet till arbete.

Insatser i funktionsstödsförvaltningen ska vara individuellt anpassade, personcentrerade och ges med god kvalitet och hög säkerhet, oavsett insats och oavsett var, när och av vem insatsen utförs.

Initialt redovisas historik i relation till den dagliga verksamhet som avses i motionen och som berördes av en organisationsförändring avseende fysioterapeuter som beslutades på förvaltningsnivå under 2023.

I samband med att LSS trädde i kraft 1993–1994 startade den dagliga verksamheten Fröet som en del av ett projekt för daglig verksamhet riktad till personer med förvärvad hjärnskada. Den bedrevs först i provisoriska lokaler på Kockumsområdet, därefter under 1996–1997 i provisoriska lokaler på Storgatan och från 1997 i permanent lokal på Södra Förstadsgatan.

Under de första åren bedrevs verksamheten vid Fröet som ett samverkansprojekt mellan Region Skånes vuxenhabilitering och Malmö stad. Personalen bestod av ett hjärnskadeteam från vuxenhabiliteringen med bland annat sjukgymnast, psykolog och logoped, samt arbetsterapeuter, specialpedagog, musikerapeut och aktivitetsledare.

När Fröet gick från projekt till ordinarie verksamhet hade verksamheten inget rehabiliterande uppdrag och inga sjukgymnaster/fysioterapeuter. På grund av bristande tillgänglighet hos vårdgivare i Region Skåne utförde en sjukgymnast/fysioterapeut från den kommunala habiliteringen rehabiliteringsåtgärder för brukare på Fröet. Längre fram, våren 2017, flyttades den tjänsten från habiliteringen till Fröet och ytterligare en sjukgymnast/fysioterapeut anställdes på Fröet.

När Fröet startade var det en unik och uppmärksammas verksamhet. Fröet erbjöd många olika typer av aktiviteter. Det blev med tiden vanligt förekommande att brukare kom till Fröet enbart i syfte att få fysioterapeutisk behandling, vilket inte är syftet med daglig verksamhet enligt LSS.

I syfte att bättre tillgodose brukares individuella behov beslutade funktionsstödsförvaltningen i enlighet med funktionsstödsnämndens delegation att under 2020 dela Fröet i fyra olika dagliga verksamheter: Barken, Viva, Stora Nygatan och Nikolaigatan. Omställningen ägde rum under 2020 – 2022.

Under 2023 beslutade funktionsstödsförvaltningen vidare att de fysioterapeuter som var anställda i Nikolaigatans dagliga verksamhetsorganisatoriskt skulle övergå till att vara anställda i funktionsstödsförvaltningens hälso- och sjukvårdsenhet.

Syftet med den organisatoriska förändringen 2023 avseende fysioterapeuterna var att tillgodose jämlika förutsättningar för habilitering och rehabilitering såväl som jämlika förutsättningar för daglig verksamhet enligt LSS i funktionsstödsförvaltningen. Den dåvarande organiseringen med fysioterapeuter anställda i den dagliga verksamheten, under den dagliga verksamhetens chef, fungerade dåligt.

Det var svårt för chefen att få insyn i och inflytande över fysioterapeuternas arbete. Det var också svårt för chefen att följa kvaliteten och patientsäkerheten i de rehabiliterande åtgärderna eftersom chefen hade sin kompetens inom ett annat professionsområde, lämpligt för daglig verksamhet enligt LSS. Det uppstod brister avseende såväl aktiviteterna i daglig verksamhet som i de rehabiliterande åtgärderna. Det var vanligt att brukare endast var på den dagliga verksamheten under de timmar fysioterapeut utförde behandling, och alltså inte nyttjade all sin tid för daglig verksamhet.

Funktionsstödsnämnden har fått information om de genomförda organisationsförändringarna. Så sent som i augusti 2023 besvarade nämnden ett Malmöinitiativ gällande fysioterapeuterna på Nikolaigatans dagliga verksamhet (FSN-2023-1980) där nämnden beskriver skälen till organisationsförändringarna.

Under februari 2020 granskade medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) 21 patientjournaler dokumenterade av legitimerade sjukgymnaster/fysioterapeuter och legitimerade arbetsterapeuter verksamma inom Fröets dagliga verksamhet under perioden september t.o.m. november 2019. MAR bedömde att journaldokumentationen uppvisade brister som kunde påverka patientsäkerheten.

En utförligare journalgranskning gjordes under april 2020 och föranledde en efterföljande internutredning. Internutredningen konstaterade bland annat att fysioterapeut inte hade haft tillgång till stöd i det dagliga arbetet för till exempel kollegial journalgranskning, en åtgärd som kan bidra till en mer konsekvent och tydlig dokumentation. Det var också oklart hur fysioterapeuts behov av kontinuerlig kompetensutveckling inom dokumentationsområdet hade påtalats, möjliggjorts eller genomförts

I samband med internutredningen framkom bifynd avseende organisatoriska faktorer. Det fanns oklarheter kring vilka fysioterapeutiska åtgärder och behandlingar som skulle erbjudas i den dagliga verksamheten. Det saknades en tydlig uppdragsbeskrivning för fysioterapi inom daglig verksamhet, vilket kan ha påverkat insatsernas karaktär. Det framkom att vissa behandlingar och åtgärder som utfördes av fysioterapeut var av gruppkaraktär med friskvårdande inriktning, till exempel hundgrupp, yoga och dansgrupp. Internutredningen konstaterade att allmänna aktiviteter i grupp utan koppling till professionen eller vetenskap och beprövad erfarenhet inte är hälso- och sjukvård. De bör inte utföras inom en anställning som fysioterapeut. Arbeta som utförs inom ramen för hälso- och sjukvårdsprofessionen utgör hälso- och sjukvård och ska dokumenteras i patientjournal.

I samband med den organisatoriska förändringen 2023 genomförde fysioterapeut från förvaltningens hälso- och sjukvårdsenhet en professionell bedömning avseende berörda brukare. Syftet med detta var att trygga kontinuiteten i de rehabiliterande åtgärderna.

Individuella träningsprogram togs fram utifrån brukares unika behov. Personalen i den dagliga verksamheten har genom instruktion och/eller delegering från fysioterapeut i uppdrag att utföra denna träning under berörda brukares tid på den dagliga verksamheten. Två brukare på Nikolaigatan har valt att byta till en annan daglig verksamhet i funktionsstödsförvaltningen. Ingen av de berörda brukarna har avslutat insatsen daglig verksamhet inom förvaltningen.

Samorganiseringen av fysioterapeuterna i förvaltningens hälso- och sjukvårdsenhet bedöms av funktionsstödsförvaltningen som en förbättring av den kommunala primärvården inom funktionsstödsnämndens ansvarsområde och som en del i omställningen till nära vård.

Förändringen stärkte förutsättningarna för professionell utveckling, kollegialt stöd och lärande samt adekvata, kontinuerliga kompetensutvecklingsinsatser. Ett mer nära ledarskap av chefer med professionell kompetens inom hälso- och sjukvård och rehabilitering, samt bättre uppföljning av kvaliteten i rehabiliterande åtgärder och hälso- och sjukvårdsdokumentation utförd av fysioterapeuterna, stärkte såväl kvalitet som patientsäkerhet. Därtill gynnades kvaliteten och patientsäkerheten av det utvecklade arbetet med förstärkt team kring brukaren/patienten, den ökade personcentreringen i de rehabiliterande åtgärderna, möjligheten till mer effektiv fördelning av resurser och tydliga hälso- och sjukvårdsuppdrag till den personal i daglig verksamhet som utför rehabilitering på uppdrag av fysioterapeut.

Habilitering och rehabilitering utgör hälso- och sjukvård. Utifrån professionella bedömningar och samverkan i team fördelas arbetsuppgifter i funktionsstödsförvaltningens verksamheter. Habiliterande och rehabiliterande åtgärder som behöver legitimerad fysioterapeuts kompetens utförs av den professionen. Det kan göras i personens hem, ute i samhället eller i lokal i förvaltningen. En lokal i förvaltningen kan till exempel vara en daglig verksamhet, en mötesplats eller en träningslokal inom förvaltningens hälso- och sjukvårdsverksamhet. All habilitering och rehabilitering ska utgå från individens behov, resurser och önskemål, vara individuellt anpassad och ges med ett personcentrerat förhållningssätt, oavsett hur personalen är placerad organisatoriskt.

Nikolaigatans dagliga verksamhet har en hälsofrämjande och rehabiliterande inriktning.

Daglig verksamhet enligt LSS utgår från brukarens behov, resurser, intressen och önskemål. Personcentrering innebär att brukarens hela livssituation beaktas, att verksamheten sätter sig in i brukarens perspektiv och att insatserna utgår från individuellt utformade mål. Verksamheten ska stärka brukarens självständighet, ge möjlighet att delta i samhällslivet, erbjuda meningsfull sysselsättning och stärka brukarens möjlighet att leva som andra.

Den organisatoriska förändringen 2023 möjliggjorde högre kvalitet i insatsen daglig verksamhet och större uppfyllelse av det som är det definierade syftet med daglig verksamhet enligt LSS. Dessutom ledde förändringen till en ökad tydlighet kring de rehabiliterande åtgärderna.

Funktionsstödsförvaltningen ansvarar i enlighet med funktionsstödsnämndens delegation för utförandet och för att organisera arbetet på ett sätt som gynnar både brukare och personal. De förändringar som förvaltningen genomfört förändrar inte stödet till de enskilda brukarna utan hur insatsen på bästa sätt organiseras och utförs.

Organisationsförändringarna påverkar inte heller några principiella nämndbeslut gällande rehabilitering till personer inom LSS, personkrets 2.

Med anledning av det som framförs i detta yttrande föreslår funktionsstödsnämnden att kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Ordförande Roko Kursar (L)

Ansvarig utredare Moana Zillén

Josefin Anselmsson (M), Filip Nanne (M) och Peter Eliasson (M) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 1)